
**2019 Kontingentzia-plana,
Euskadira iristen diren
iragaitzazko migratzaileei
laguntza humanitarioa emateko**

2019ko ekainaren 3a

Euskadi, auzolana, bien común

Aurkezpena

Migrazioa ez da egoeraren arabeko fenomeno, baizik eta munduan, Europan eta Euskadin gertatzen den egiturazko fenomeno. Erantzun egokia eskaintzea obligazioa da barne-zuzenbidean, Europako zuzenbidean, eta nazioartekoan. Arau-dimentsioa du. Eta baita dimentsio humanitarioa ere, etika demokratikoa, gizarte batek elkartasunerako eta zibilizaziorako daukan gaitasuna definitzen baitu.

Euskadi eta euskal erakundeak lanean ari gara azken urteetan errealitate honi erantzun integrala egitura-tzen, dituen adierazpen guztietan: migratzaile ekonomikoak, asilo-eskatzaileak, bakarrik dauden adingabe atzerritarrak (BDAA), bakarrik dauden gazte atzerritarrak (BDGA), iragaitzazko migratzaileak edo ahultasun-egoeran dauden migratzaileak. Pertsona horiek guztiek dituzte eskubideak eta betebeharrak, nolabait bideratu beharrekoak.

Eta ez bakarrik agindu etiko eta araubidezko baten aurrean gaudelako, baita migrazioen erronkari eman beharreko erantzunak baduelako aurrerabide-alderdi bat ere. Munduko herrialderik aberatsenek modu egokian jakin izan dute migrazio-fluxuak eta kultura-aniztasuna integratzen. Faktore hori ez zaio arrotz erronka demografikoari. Europako gizarteok eta, bereziki, euskal gizarteak, immigrazioa behar dugu ongizate-erelduari eutsi ahal izateko.

Marko horren barruan, 2018an Euskadin euskal erakundeek eta gizarte-entitateek elkarrekin lanean jarrita, errealitate horren adierazpen berri bati egin behar izan diogu aurre: Europako beste herrialde batzuetarantz bidaian diren iragaitzazko migratzaileak iritsi dira. Gertakari hori ez da guztiz berria, baina bai izan iparreranzko bidean gure lurraldea igaro duten pertsonen kopurua.

2015etik aurrera, Afrikatik Europara iristeko bide garrantzitsuenak ekialdetik mendebalderantz egin dute, betiere migratzaileek non edo han aurkitu izan dituzten oztopoek bultzatuta. Hasiera batean, bide nagusia Mediterraneoaren ekialdea izan zen, Grezian barna. Gerora, bide hori Mediterraneoaren erdialdera aldatu zen, batez ere Libia eta Italia artera. 2018an, Mediterraneoaren mendebaldera etorri da bide hori, Magreb eta Espainiako hegoaldeko kostara.

Iaz, hirugarren bide hori zeharkatu zuten Europara Mediterraneo itsasoan barna etorri zirenen % 68k; gainerakoek beste bi bideak baliatu zituen. Ia-ia hirukoiztu da Andaluziako itsasertzerara iritsitako patera eta beste itsasontzi eskas batzuen kopurua. 2017an, 1.971 pertsona izan ziren. 2018an, 57.498 pertsona iritsi dira penintsulara bide horien bitartez.

2018ko ekainaren 16an, Saharaz hegoaldeko migratzaileak zekartzan autobus bat iritsi zen Donostiako geltokira, Andaluziaren hegoaldeko. Horien helburua zen bidaia jarraitzea Europako iparralderantz, baina egia da akituta iritsi zirela, nahasita, eta atsedean, higijene eta elikadura beharrekin, beren onera itzuli beharrean. Egun hartatik 2019ko martxoaren amaierara arte, etengabe iritsi dira migratzaileak Euskadira.

Orduko hura ez zen iragaitzazko migratzaileen errealitatearen dimentsio berriaren lehen zantzia baino. Euskal erakundeok erantzun genuen, gure ahalmenak koordinatu genituen, eta Gurutze Gorriarekin batera lanean, premiazko harrera egiteko aterpetxeen sistema bat paratu genuen (aurrerantzean aterpetxe deituko ditugu). 2018ko ekainetik 2019ko martxora arte, 8.662 pertsona artatu dituzte, guztira, aterpetxe horietan.

Horretarako sortutako aterpetxeen egitura eta beren funtzionamendua egokitzen joan dira iristen joan diren migratzaileen fluxuaren eta haien beharren arabera. Euskal erakundeek eta Gurutze Gorriaren arteko elkarlana hori koordinazioko lan-mahai baten bidez bideratu da, zeinean beste gizarte eragile batzuk ere parte hartu izan duten.

Martxoan, apirilean eta maiatzean, baina, nabarmen murriztu da iragaitzazko migratzaileen iritsiera, eguneko hamar bat pertsonako batez bestekoraino. Abagune horretaz baliatuta, 2019ari geratzen zaionerako erantzunak prestatzeari ekin diogu. Erantzukizunez jokatu, pentsatu behar dugu 2018an bizi izandako fenomenoak aurten ere bere horretan jarraituko duela, baita areagotu egingo dela ere.

Agiri honen xedea da kontingentzia-plan bat definitzea 2020ko hasierara arte garatuko dugun laguntza humanitarioa emateko. Plan honek oinarrian du 2018an bizi izandako egoera, eta helburutzat du erantzun egokia ematen jarraitzea —eta hobetzea—, hau da, erantzun gizatiar, orekatu, jasangarri eta elkartasuneko. Kontingentzia-plan honen edukia Eusko Jaurlaritzak Gurutz Gorriarekin adostu du, eta hiru Foru Aldundiekin eta Bilbo, Donostia eta Gasteiz eta Irungo Udalekin partekatu, maiatzaren 26ko hauteskundeek osten udal- eta foru-gobernu berriak eratu zain.

---

1. 2018ko ekainetik 2019ko martxora arteko esperientziaren balantzea

1.1. Egokitutako aterpetxeak

2018ko ekainetik hona lau aterpetxe egokitu dira iragaitzako pertsoneri harrera egiteko: Bilbokoak 88 leku ditu; Donostiakoak, 30 leku; Irungoak, 60 leku, eta Gasteizkoak, 55 pertsonentzako lekua.

Aterpetxe sortuak osatzeko, 2018ko irailaren 9an zentro espezializatua bat prestatu zen Berrizen, eriondo edo egoera bereziki ahulean dauden iragaitzako migratzaileak artatzeko espezializatua. 2018an zehar, 49 pertsona artatu dituzte zentro horretan.

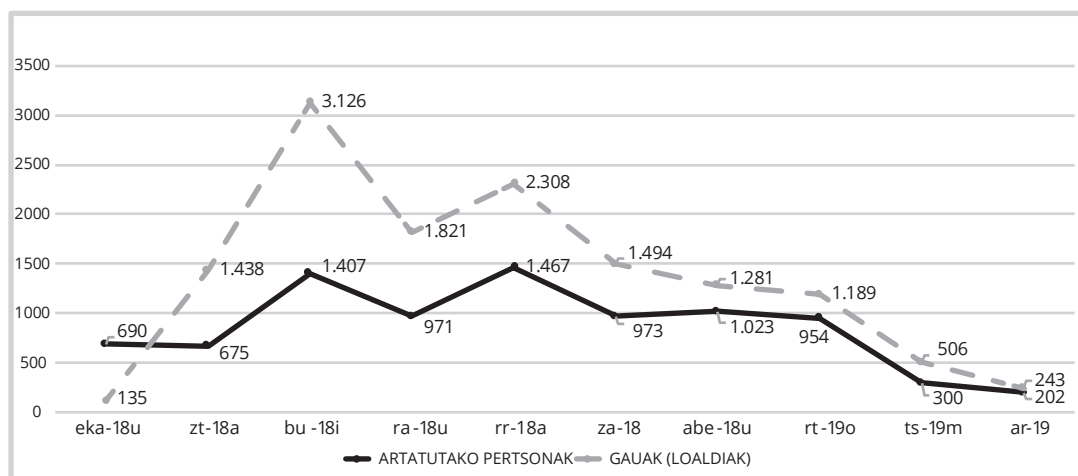
Horrez gain, 2018ko urrian Larraña Etxea ireki zen Oñatin, eta 100 pertsona har ditzake. Haren lehen helburua da lehen harrerako zentroa izatea nazioarteko babes eskatu duten eta beren egoera argitu zain dauden pertsona eta familientzat. Alabaina, salbuespenez eta berebiziko premia larrietarako, zentroak ahultasun-egoeran dauden migratzaileak, iragaitzakoak edo Euskadira iritsi berriak ere hartzen ditu. Hartara, une jakin batzuetan harrera-ahalmena areagotzeko aukera ematen du, halakorik behar izatera.

1.2. Aterpetxeetako harrera- eta egonaldi-datuak

Gorago esan den bezala, 8.662 pertsona artatu dituzte 2018ko ekainetik 2019ko martxora arte. Horietatik % 4 Araban, % 60 Bizkaian eta % 36 Gipuzkoan. % 85 gizonezkoak izan dira, % 13 emakumeak, eta % 2 adingabeak. Nazionalitatearen arabera, horien arteko % 40 Gineakoak dira; % 20 Malikoak; % 12 Boli Kostakoak; eta % 28 Kamerun, Nigeria, Senegal eta Burkina Fasokoak. Migratzaile horien % 90ek frantsesez hitz egiten dute.

1. koadroa. Aterpeetan artatutako pertsonen eta emandako gauen (loaldien) kopuruak. (Iturria: Gurutze Gorria)

	Aterpetxeetan artatutako pertsonen kopurua	Emandako gauen (loaldien) kopurua
2018ko ekaina	690	135
2018ko uztaila	675	1.438
2018ko abuztua	1.407	3.126
2018ko iraila	971	1.821
2018ko urria	1.467	2.308
2018ko azaroa	973	1.494
2018ko abendua	1.023	1.281
2019ko urtarrila	954	1.189
2019ko otsaila	300	506
2019ko martxoa	202	243
Guztira	8.662	13.541

Errealitate hau bere dimentsioan zuzen aztertu ahal izateko, funtsezkoa da jakitea aterpetxeetan geratu direnek zenbat denbora egin duten, batez beste. Baloratzen ari garen aldian, artatutako gehien-gehienak lehen gaua eman ostean joaten dira. Edonola ere, eta gutxi gorabeherako datuen arabera, % 95ek bidaia jarraitu dute Euskadin bost egun eman baino lehen.

Horrek esan nahi du aztertutako aldi osoan 325 pertsona inguru geratu dela Euskadin bertara iritsi eta bosgarren egunetik harago. Jasotako eskakizunen zenbait adierazlek emandako gutxi gorabeherako informazioan oinarrituta, pentsa daiteke pertsona horien arteko % 50ek hamabost egun bete baino ekin diotela berriro bidaiari.

Horrenbestez (eta errore-marjina +/- 50 ingurukoa izanik), pentsa daiteke ezen, 2018ko ekainetik 2019ko martxora bitartean, artatutako 8.662 iragaitzazko etorkinetatik 150 inguru geratuko zirela Euskadin, bi aste pasa ostean. Azkenean gure herrian luzaroago geratzea erabakitzen dutenek zenbait arrazoi izaten dituzte horretarako: senide-, lagun- edo harreman-sareak izatea, instalatzeko aukerak aurkitu izana, edo asilo-eskatzaile gisa nazioarteko babesa eskatu izana.

1.3. Eskaintako arreta-zerbitzuak

Beste norabaiterako bidean Euskaditik igaro diren iragaitzazko migratzaile guztiek ez dute sortutako aterpetxeetan lo egin nahi izan. Haietako batzuek harremanak edo sareak zituzten, edo nahiago izan dute aurrera jarraitzea, atsedean hartu eta indarberritzeko geratu gabe. 2018ko ekainetik Euskadira iritsi diren eta Gurutze Gorriaren arreta onartu duten iragaitzazko 8.662 pertsonen honako zerbitzu hauek jaso izan dituzte:

- Osasun-egoeraren azterketa. Berriazko osasun laguntza behar izaten denean, OSAKIDETZArekin koordinatzen da.
- Elkarrizketa, balioesteko eta –beharrezkoa izatera– ahultasun-egoeran dauden pertsonentzako espezializatutako zentroetara bideratzea.
- Aterpetxeari eta bertan ematen den laguntzari buruzko informazioa.
- Gizarte- edo senide-sareekin harremanak berreskuratzea: telefono-kargagailuak, wifi guneak, eta senideei deitzeko laguntza.
- Lehen mokadua, harrera-izapideak egiten diren bitartean.
- Lehen jana; horrez gain, elikagai-zerbitzua eskaintzen da, catering-zerbitzuen edo gizarte-jantokien eskutik.
- Gaua ematea: harrera-izapidearen ostean, lo egiteko baliabidera jo dezakete, eta indarberritzeko prozesuarekin jarraitu, 3-5 eguneko aldian (7ra ere luzatu daitezke premia bereziko kasuetan, baldin eta horretarako leku librerik balego).

·Hona aterpetxeetan eskainitako beste zerbitzu batzuk: gosaria, afaria, medikuak agindutako produktuen gastuak botikan, kaleko jantziak, norberaren garbiketa eta profesionalen arreta elkarrizketetarako eta laguntza indibidualizaturako. Baita ere, Oinarrizko informazio eta aholku sozial eta juridikoa.

1.4. Aterpeen funtzionamendu-irizpideak

Lehen harrerako izapidea eta horri loturiko zerbitzuak Gurutze Gorriko profesionalak egiten dituzte, beren bulegoetan. Lehen harreman horren ostean, lekuak esleitzen ditu antolaketak; horrek esan nahi du pertsona bakoitzari bideratze-orri bat ematen zaiola. Lehen urrats horretatik aurrea, hauek izan dira funtzionamendu-irizpideak:

- Aterpetxe zerbitzua zuzendu zaie kostaldeetara multzoka heldutako iragaitzazko pertsoneri, baldin eta itzultzeko agindua ere bazuten.
- Aterpetxean onartua izateko, nahitaez aurkeztu behar da bideratze-orria, lehenago harrera neuan Gurutze Gorriaren bulegoan emandakoa.
- Egonaldia bost egunekoa da gehienez, baldin eta lekurik badago. Premia bereziko egoera justifikatuetan, egonaldia zazpi egunetara luzatu da, eta kasuren batzuetan baita gehiago ere.
- Lehentasan-hurrenkera ezarri da eriondo dauden pertsonentzat eta emakumeentzat (adin txikikoekin edo gabe).
- Arau orokor gisa, aterpetxeak irekita egon dira 20:30etik 08:00etara, asteko egun guztietan.
- Gaua aterpean ematen duten pertsonen egoteko arauak eta DBLO sinatu behar dituzte. Bestek beste, hitzeman behar dute errespetuz jokatu dutela entitateko langileen zein gainerako egoiliarren aurrean.

2. Hiru lan-hipotesi 2019rako

Ezin da kalkulu edo aurreikuspen zehatzik egin zenbat iragaitzazko migratzaile iritsiko diren Euskadira 2019an zehar. Aurreikusi dezakegu iritsieren kopurua handitzen hasiko dela maiatzetik aurrera, eta unerik gogorrena uztaila eta urria bitartekoa izan daitekeela. Aurreikuspen horiek aintzat hartuta, nahitaez aztertu behar da egoera posible bat baino gehiago.

Horretan oinarrituta, Kontingentzia-plan honek hiru lan-hipotesi zehaztu ditu eta horietako bakoitzari erantzun nahi lioke, konfirmatuko balitz. Hauek dira aurreikusitako hiru egoerak:

- A egoera, probablea.** Iritsiera-fluxuak 2018koaren antzekoak edo zertxobait handixeagoak lirateke. Une gorenetan, egun batean 250 pertsona iristea ere gerta liteke. Hauxe da, ustez, errazen gerta daitekeen egoera.
- B egoera, posiblea.** Iritsiera-fluxuak 2018koak bi halako izan daitezke. Une gorenetan, egun batean 500 pertsona iristea ere gerta liteke. Egoera ez da aurrekoa bezain gertagarria, baina ez da baztertzekoa. Posibleztat jotzen da.
- C egoera, salbuespenekoa.** Salbuespen gisa, iritsiera-fluxuak biderkatu egin daitezke. Une gorenetan, egun bakarrean iragaitzazko 600 migratzaile iristea gerta daiteke... Baita gehiago ere. Berez, probabilitate gutxiko egoera da. Alabaina, eta erantzukizunez jokatzeko aldera, ezin dugu baztertu halakorik gertatzeko hipotesia.

3. Aterpetxeen eta harrera-lekuen prestaketa

Aurreko atalean adierazitako egoeren aurreikuspena aintzat hartuta, kontingentzia-plan hau edukiz bete ahal izateko abiapuntua da erpetxeen eta harrera-lekuen sare bat edukitzea, hipotesi horietako bakoitzari erantzun liokeena.

3.1. A egoera, probablea

Une gorenetan, egun bakarrean 250 pertsona hartzeko prest egotea eskatzen du. Egoera horri aurre egiteko, honela geratuko litzateke 2018an sortutako aterpeen sarea:

·Bilboko aterpea	100 leku
·Irungo aterpea	60 leku
·Donostiako aterpea	25 leku
·Gasteizko aterpea	65 leku
Guztira	250 leku
·Berriz eta Oñatiko aterpetxe osagarriak	+ 50 leku

3.2. B egoera, posiblea

Une gorenetan, egun bakarrean 500 pertsona hartzeko prest egotea eskatzen du. Azpiegitura hauek ditugu horretarako:

·Bilboko aterpea	150 leku
·Irungo aterpea	100 leku
·Donostiako aterpea	150 leku
·Gasteizko aterpea	100 leku
Guztira	500 leku
·Berriz eta Oñatiko aterpetxe osagarriak	+ 50 leku

3.3. C egoera, salbuespenezkoal

Biderkatu egin daitekeen fluxua hartzeko prest egotea eskatzen du. Aurreikuspen honen arabera, une gorenetan, iragaitzazko 600 migratzaile baino gehiago iritsi daitezke egun bakarrean. Horren aurrean, hauxe da gure aurreikuspena:

·B egoeraren aterpe-azpiegitura	550 leku
·Tokiko instalazio identifikatuak, berehala aterpetxe bihurtu daitezkeelarik, batez beste ehun pertsona baino gehiago har ditzaketenak eta beharren arabera egokitu daitezkeenak	
-Araba	3 instalazio
-Bizkaia	4 instalazio
-Gipuzkoa	4 instalazio

4. Jardunbideak

Iragaitzazko migratzaileei zerbitzu ona emateko aukera estuki lotuta dago arreta humanitarioaren prozesu osoan jardunbide argiak definitzearekin. Jardunbide-marko hori bi bloketan egituratzen da: oinarrizko premisa bat eta funtsezko irizpideak.

4.1. Oinarrizko premisa bat: errealitate desberdinak ez nahastea

Iragaitzazko migratzaileei zor zaien berriazko zerbitzuari ez dio batere laguntzen haien errealitatea nahastea beste egoera batean daudenen errealitatearekin: etxerik ez dutenena, nazioarteko babesa eskatu duten edo gozatzen ari direnena, Euskadin aspalditik dauden eta bertan geratzeko asmoa duten etorkinena, edo egoera eskasean dauden beste kolektibo batzuenena. Gainera, horrek nahasmena eta itxaropen okerrak piztu ditzake bestelako beharrak dituzten beste kolektibo batzuetako kideengan.

2018an zehar, horrelako nahasteek komunikabidetan emandako zenbait informazioetan eta mintzaldi publikoetan isla izan dute. Nahiz eta errealitate horiek guztiak migrazioen eremuan kokatzen diren, desberdinak dira araubidearen eta kolektibo batzuek eta besteek behar dituzten erantzunen aldetik. Azpimarratzekoa da plan honek Andaluziako kostaldetik Euskadira datozen iragaitzazko pertsonen beharrei erantzun nahi diela berariaz

Nazioarteko babesa eskatu duten edo gozatzen ari diren pertsonak badute berezko araubide eta sistema bat, eta horien arabera kudeatu behar dira haien egoerak. Azken horietakoren batek nazioarteko babesa eskatzen badu, berehala bideratzen da berariazko marko horretara. Bestalde, beste bat da etxebizitzarik gabeko pertsonen eta Euskadin aspalditik dauden edo bertan geratu nahi duten migratzaile ekonomikoaren errealitateari erantzuteko markoa; hain zuzen ere, oinarritzko zerbitzu sozialek eta Euskadiko gizarte-zerbitzuen zorroak osatzen dutena, eta horien bitartez bideratu behar dira haientzako erantzunak.

Kontingentzia-plan honek egoera espezifiko bati baino ez dio erantzuten: iragaitzazko migratzaileen larrialditako laguntza humanitarioaren beharrei. Haien arteko gehien-gehienek egun batean edo bitan atsedean hartu eta indarberritu beharra dute, nahiz eta kasu batzuetan egoera hori 3, 5 edo 7 eguneko aldira luzatzen den. Laguntza humanitarioko zerbitzu honek, bideragarri eta jasangarria izango bada, nahitaez izan behar du txandakakoa eta denboran mugatua, salbuespenezko premietan izan ezik. Nazioarteko estandar bat da larrialditako era honetako baliabideen alorrean.

Txandakako jarraibide orokor horren ganean, hiru eskari berezitari erantzun behar zaie, gainera: batetik, nazioarteko babesa eskatzen duten iragaitzazko migratzaileak; bestetik, ahultasun handiko egoeran dauden eta, horrenbestez, indarberritzeko epe luzeagoak behar dituzten iragaitzazko migratzaileak; eta azkenik, zenbait gauez larrialditarako aterpetxe batean lo egin ostean Euskadin geratzeko gogoia adierazten duten iragaitzazko migratzaileak. Horrenbestez, hauxe da planaren jarduera-marko orokorra:

- Bidaia jarraitu nahi duten iragaitzazko migratzaileek (gutxi gorabehera guztien arteko % 95) indarberritzeko eta lo egiteko zerbitzua jasoko dute, 5 eta 7 egun bitartera mugatua, beharren eta leku-aukeraren arabera.
- Iragaitzazko migratzaileen arteko norbaitek nazioarteko babesa eskatuz gero, errefuxiatuak artatzeko sistemaren baliabideetara bideratuko dira.
- Iragaitzazko migratzaileen arteko ahultasun handiko egoeran daudenak beste baliabide osagarri eta beren beharretara egokituetara bideratuko dira.
- Iragaitzazko migratzaileen arteko Euskadin geratzeko gogoia adierazten dutenei, azkenik, informazioa emango zaie eskuragarri dituzten gizarte-baliabideei buruz.

4.2. Funtsezko irizpideak

Oinarritzko premisaren ganean funtsezko 20 irizpideko marko bat osatu da, bost bloketan banatuta: (1) koordinazioa, (2) onarpena, (3) zerbitzua eta egonaldia, (4) lankidetzaren erakunde sozialekin, eta (5) gorabeherari erantzuteko prozedura. Irizpide horiek kasu bakoitzean eskumenak dituzten administrazioek ezarritakoarekin bat etorrira aplikatuko dira:

4.2.1. Koordinazio-irizpideak

1. Gurutze Gorriaren zerbitzua eta bere profesionalak arduratuko dira Euskadira datozen iragaitzazko pertsonen harrera humanitarioa eta larrialditarako arreta eskaintzeaz. Zerbitzu hau bat etorriko da Migrazioen Estatu Idazkaritzaren Itsasertzean arreta emateko programa (Programa de Atención en Costas) eta Arreta humanitarioko programa (Programa de Atención Humanitaria) izenekoetan xedatutakoarekin.

2. 2018an garatutako ereduari jarraiki, Eusko Jaurlaritzak eta gainerako euskal erakundeek hartuko dute bere gain zerbitzu honen finantzaketa eta berari eman beharreko laguntza, Espainiako Gobernuak aurreikusitakoari osatu beharreko orotan.

3. Harrera humanitariorako eta larrialditarako arretako prozesu honetan zerikusia duten euskal erakunde guztiak erakundearen arteko lan-mahai batean koordinatuko dira. Mahaia hilean behin batzartuko da ohiko jardueran, eta baita, ohiz kanpoko batzarrean, inguruabarrek eskatzen duten oro-

tan. Prozesuan parte hartzen duten gizarte-erakunde profesionalizatuak bilera horietan parte hartzeko gonbita egin dakieke. Mahaiak batzorde iraunkor bat izango du.

4. Mahaiaren parte hartzen duen erakunde bakoitzak kide bana izendatuko du batzorde iraunkorrerako, zeinean Gurutze Gorria ere ordezkaturik izango den. Batzorde iraunkorraren zeregina da azkartasunez heltzea mahaiaren batzarren arteko aldietan erabakiak hartzea eskatzen duen gai orori. Aurrez aurreko bileren bitartez edo beste koordinazio-mekanismo batzuen bitartez egin ahal izango du lan, txataren bitartez, esaterako.

5. Eusko Jaurlaritzaren Enplegu eta Gizarte Politiketako Saila arduratuko da erakundearen arteko lan-mahaiak eta haren batzorde iraunkorra koordinatzeaz.

4.2.2. Onarpen-irizpideak aterpetxeetarako

6. Iragaitzazko migratzaile hauentzako baino ez dira aterpetxeak: Espainiako hegoaldeko kostaldean heltzen den jende saldo handitik datozen eta lehorrera iristean egin zaien erreseinaren dokumentazioa dutenak, Estatuko administrazioak ezarritako aurreko egunen epean emana. Beste profil batzuei erantzuten dieten pertsonak, artatuak izango dira eta beste gizarte baliabide batzuetara bideratuko dira, edo baliabide horiei buruzko informazioa emango zaie.

7. Iragaitzazko migratzaileak ezin dituzte behartu eskaintzen zaien zerbitzua onartzera. Logikoa den bezala, onarpena norberaren borondatezkoa izango da.

8. Eskaintzen zaien indarberritze-zerbitzua jaso nahi duten iragaitzazko migratzaileek onarpen-irizpidea egin beharko dute Gurutze Gorriaren bulegoetan. Aterpetxeetan egoteko arauen orria sinatu beharko dute, bai eta lehen arretaren unean Gurutze Gorriaren bulegoan eman zaien bideratze-orria aurkeztu ere.

9. Onarpen-irizpidea eginda, iragaitzazko migratzaileak nora iritsi diren, handik gertuen dagoen eta leku librean dituen aterpetxera eramango dituzte. Aterpetxeetan bananduta egongo dira gizonentzako eta emakumeentzako guneak.

10. Lehentasun-hurrenkera ezarri da eriondo dauden pertsonentzat eta emakumeentzat (adin txiki-koekin zein gabe); bakoitzaren egoeraren arabera, premia espezifikoek egokien erantzuteko zentrotara bideratu ahal izango dituzte.

4.2.3. Aterpetxeen zerbitzuei eta egonaldia buruzko irizpideak

11. Onarpen-irizpideak irauten bitartean, migratzaileek zerbitzu hauek jasoko dituzte: osasun-egoeraren azterketa, balorazio-elkarrizketa, aterpetxeari eta bertan emango zaien laguntzari buruzko informazioa, telefono-kargagailuak, wifi guneak, senideei deitzeko laguntza, eta lehen mokadu bat.

12. Lekurik dagoen bitartean, aterpetxeko egonaldia bost egunekoa izango da, gehienez ere. Epe hori luzatzerik izango da premia bereziko egoerarik bada, Gurutze Gorriko profesionalen aburuz arrazoi humanitarioek justifikatzen badute.

13. Aterpetxeetan artatutako pertsonak zerbitzu hauek jasoko dituzte: bertan gaua ematekoa, gosaria, bazkaria, afaria, medikuak agindutako botiken gastuak, jantziak, norberaren garbiketa eta profesionalen arreta elkarrizketetarako eta laguntza indibidualizaturako.

14. Ohiko jardueran, aterpetxeak 20:00etatik 09:00etara egongo dira irekita. Salbuespen gisa, eta justifikatutako beharrak medio, ordutegi hori luzatu ahal izango da, baldin eta horrela erabakitzen badu erakundearen arteko lan-mahaiaren batzorde iraunkorrak, Gurutze Gorriarekin batera. Zerbitzu hori eguneko zentroko zerbitzuekin osatuko da Bilbon eta Irunen.

4.2.4. Erakunde sozial edo pribatuekiko lankidetzari buruzko irizpideak

15. Kontingentzia-plan honek aukera ematen du lankidetzari buruzko irizpideak erakunde sozial edo pribatuekin, baldin eta elkartasunezko zerbitzuak eskaintzen badizkiete iragaitzazko migratzaileei, modu espontaneoan edo auto-antolatuan, betiere lege-esparruaren barruan.

16. Lankidetzari buruzko irizpideak goiburutzat behar du koordinazio-logika estu eta eraginkorra, ekimen horien eta erakundearen arteko lan-mahaiaren artekoa.

17. Elkartasunezko ekimen sozial edo pribatuek laguntza ekonomikoak edo beste era batekoak

---

jaso ahalko dituzte, baldin eta ezaugarri hauek dituen arreta humanitarioko testuinguru batean garatzen badira:

- migratzaileei eskainitako arretak gutxieneko kalitate-estandarrak beharko ditu eskaintzen diren zerbitzuen eta instalazioen aldetik, eta, horrenbestez, profesional espezializatuek ikuskatuak izan beharko dute;
- arreta hartzen duten pertsonak aterpetxeetan daudenei eskaintzen zaien informazioaren parekoa jaso beharko dute dagokien eskubide eta betebeharren testuinguruari buruz;
- sarreren eta irteeren erregistroa egon behar da, garatutako jardueraren memoriarekin batera;
- ahultasun egoeran dauden pertsonak edo adingabeak dituzten emakumeak artatuz gero, behala jakinarazi beharko zaio hori erakundeen arteko lan-mahaiaren batzorde iraunkorrari;
- ondo bermatu behar da erakunde horiek, jarduera publikorik garatuz gero, iragaitzazko migratzaileen intimitate-eskubidea gordeko dutela beti.

4.2.5. Gorabehera, arazo edo salaketen aurrean jarduteko irizpideak

18. Argi geratzen da erakundeen arteko lan-mahaiaren batzorde iraunkorrari komunikatu behar zaizkiola, halakorik gertatuz gero, kontingentzia-plan honen eguneroko kudeaketa praktikoaren gorabehera, arazo edo salaketak oro. Komunikazio hori posta elektronikoko helbide batera bideratuko dira, berariaz zeregin horretarako sortuko baita.

19. Gorabehera, arazo eta salaketen kudeaketa erantzun azkar, konpartitu eta oinarrituak bilatzen saiatuko da. Ikuspuntu horretatik, kontuan hartu beharko ditu irizpide hauek:

- jarrera harkorra eta entzutekoa, hartara jasotako komunikazioa egoki ulertzeko, eta modu konstruktiboan eta elkarriketan erantzuten saiatzeko;
- Migrazioen Estatu Idazkaritzak Itsasertzean arreta emateko programa (Programa de Atención en Costas) eta Arreta humanitarioko programa (Programa de Atención Humanitaria) izenekoetatik eratorritako arau-esparrua;
- dena delako kasuaren gainean lanean diharduten Gurutze Gorriko profesionalen irizpidea gailenduko zaie beste batzuei;
- kasu zehatzei eman beharreko erantzunek berdintasun- eta jasangarritasun-printzipioak bete behar dituzte, beste kasu batzuetara proiektatzeko eran,
- hartu beharreko erantzunen malgutasun-irizpidea, berebiziko ahultasun egoera erakusten duten kasuetan.

20. Kasu bereziki konplexurik gertatuz gero, edo hartu beharreko erabakien gaineko zalantza edo desadostasunik sortuz gero, erakundeen arteko lan-mahaiari helarazi ahalko dio auzia batzorde iraunkorrak.

4.3. Nahitaezko baldintza bat elkartasunezko erantzuna optimizatzeko

Planaren helburua da “erantzun egokia ematen jarraitzea –eta hobetzea– hau da, erantzun gizatiar, orekatu, jasangarri eta elkartasunezkoa”. Hori bada helburua, premisa jakin bat ere ezar daiteke. Zerikusia duten erakundeen arteko lankidetzak, orobat erakunde publikoen eta gizarte-erakundeen artekoa, zenbat eta estuago eta eraikitzaileago, orduan eta hobeago eskainitako zerbitzua alderdi guztietan.

Zorionez, iaz Euskadin maila handiko lankidetzak ehuntzen asmatu genuen, erakundeen eta elkarten artean, eta horri esker, denok batera jardun genuen iragaitzazko migratzaileen etorrerak planteatu zizkigun beharrei erantzunen bila. Zorionez, Euskadin ez da modu agerikoan adierazten migratzaileekiko beldurra pizten duen diskurtso arrazista edo xenofoborik, inguruan ugaritzen ari diren arren.

Zaindu egin behar dira ezaugarri horiek biak, aparteko balioa dutelako bizikidetzak eta gizarte-kohe-siorako. Era berean, kontuan izan behar da migrazioa edo haren adierazpen desberdinekiko erantzunak arazo bihurtzen duen guttia aukera ezin hobea dela migrazioei buruzko zurrumurru, faltsukeria eta

beldurren kontura demagogia egin nahi edo onura politikoa edo hauteskundeetan abantaila lortu nahi duen ororentzat.

Erakundeen arteko lana eta diskurtso sozial eta politiko inklusiboa zaintzeko modurik onena erakundeen arteko eta erakundeen eta entitate sozialen arteko lankidetzaren esparruetan sakontzea da. Horrela jokatuta, iragaitzazko migratzaileei eman beharreko erantzuna optimizatu ez ezik, bidea irekitzen dugu euskal gizarteak migrazioa arazotzat har ez dezan, prozesu positibo eta konstruktibotzat baizik.

Esparru horretan dagokigu, beste inon baino gehiago, elkarrekin jardutea, batzen gaituena aintzat hartuta. Elkartzen gaituen hori baita, kasu honetan, funtsezkoena: erantzun gizatiar, proportzionatu, jasangarri eta elkartasunezkoa eskaintzea.

